

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Soru Önergeleri Birimi

Sayı: B.10.0.SOB.00.00.00.0/
Konu: Yazılı Soru Önergesi Cevabı

7/11849

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 20/01/2010 tarihli ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-18960 sayılı yazınız.

Eskişehir Milletvekili Sayın Fehmi Murat SÖNMEZ tarafından verilen “Hasta hakları ihlallerine ilişkin” 7/11849 sayılı yazılı soru önergesinin cevabı ekte sunulmaktadır.
Arz ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Sağlık Bakanı

EKLER:

1-Önerge cevabı (2 sayfa)

Eskişehir Milletvekili Sayın Fehmi Murat SÖNMEZ tarafından verilen “Hasta hakları ihlallerine ilişkin” 7/11849 sıra sayılı yazılı soru önergesinin cevabıdır:

Başbakanlık İnsan Hakları Başkanlığı'na (BİHB) 2009 yılının ilk 10 ayında Türkiye genelinde 3 bin 911 kişinin “insan hakları ihlali” iddiasıyla başvuru yaptığı, en çok başvurunun sağlık ve hasta hakkı ihlallerine ilişkin olduğu basına yansımıştır. (Radikal, 04.01.2010).

İnsan haklarının tıp alanına yansımaları olarak hasta hakları, kişinin sağlık hizmetlerinden yararlanma hakkına vurgu yapmaktadır.

SORU 1- Hükümetiniz döneminde Sağlıkta Dönüşüm Projesi adı altında sağlık hizmetlerinin özelleştirmesine paralel olarak hasta hakkı ihlallerine ilişkin şikâyetlerde artış olmuş mudur?

CEVAP 1- Hükümetimiz döneminde sağlık hizmetlerinin özelleştirilmesi değil, vatandaşlarımızın özel sağlık kuruluşlarından da sağlık hizmeti alabilmesi sağlanmıştır. Sağlıkta Dönüşüm Programı ile sağlık hizmetleri sunumunda reform niteliğinde iyileştirmeler sağlanmış, kamu sağlık hizmetleri büyük ölçüde iyileştirilmiştir. Böylece vatandaşlarımızın hizmetlerden memnuniyetinde anlamlı bir artış olmuştur.

SORU 2- Serbest piyasa yönelimi sağlık hizmeti anlayışı hasta haklarıyla ne ölçüde örtüşmektedir?

CEVAP 2- Sağlıkta Dönüşüm Programı çerçevesinde yaptığımız düzenlemeler “serbest piyasa yönelimi sağlık hizmeti anlayışı” olmayıp; özel sağlık kuruluşlarındaki kaynakların da vatandaşlarımızın istifadesine sunulması suretiyle vatandaşlarımızın hizmete erişiminin kolaylaştırılması hedeflenmiştir. Hastaların hizmet alacağı kurumları ve hekimleri seçebilmelerini sağlamak hasta hakları çerçevesinde değerlendirilmektedir.

SORU 3- Hasta hakkı ihlallerinin insan hakları ihlallerinde ilk sırada yer almasının nedeni nedir? Bakanlığınız bu tür ihlalleri önlemek için ne tür tedbirler almaktadır?

CEVAP 3- 2009 yılında birinci basamak sağlık kuruluşlarında 200 milyon, ikinci basamak sağlık kuruluşlarında 220 milyon olmak üzere 420 milyon hasta muayenesi gerçekleşmiştir. Sağlık hizmeti alan kişilerin ızdıraplı, kırılğan, sabır ve tahammül gücü azalmış bir ruh hali içinde oldukları düşünüldüğünde, şikâyetlerinin göreceli olarak fazla olabileceği anlaşılır bir durumdur. Diğer yandan Bakanlığımızca hasta hakları bilincini artırmak için sürekli eğitimler yapılmakta, hastaların geri bildirimde bulunacağı iletişim kanalları açık tutulmaktadır. Hasta hakları ihlallerini önlemek için, 2007 ve 2008 yıllarında yaklaşık 200 bin, 2009 yılında ise 230 bin sağlık çalışanına hasta hakları eğitimi verilmiştir.

Konuyu objektif olarak değerlendirebilmek için genel olarak hasta memnuniyetinin son 7 yıldaki seyrine bakmak gerekir. 2003 yılında hastaların sağlık hizmetlerinden memnuniyet oranı % 39,5 iken 2009 yılında % 65,2 olmuştur. Sağlıkta Dönüşüm Programı çerçevesinde yaptığımız düzenlemelerle hasta memnuniyetindeki artış dikkat çekicidir. Ayrıca kurulan yeni sistemler ve vatandaşın hakkını arayabileceği konusundaki farkındalık artırıcı çalışmalarımızda, ihlallere karşı vatandaşın hak arama davranışını değiştirmiştir.

SORU 4- Bakanlığınızın sağlık kurumu ve sağlık personelinin kaynaklanan ihlallerle ilgili ne tür yaptırım söz konusudur?

CEVAP 4- Bildiğiniz gibi kamu personelinin görevlerini yerine getirmemesi veya kanunca yasaklanan işleri yapması halinde uygulanacak işlemler 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu ile 4483 Sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlilerinin Yargılanması Hakkında Kanun ve ilgili mevzuattaki hükümlere uygun olarak yapılmaktadır.

Bir hak ihlali söz konusu olduğunda kuruluşlarımızın ilgili birimleri tarafından değerlendirilerek hizmetin geliştirilmesi sağlanmaktadır. Problemlerin sistemden kaynaklandığı düşünülüyorsa hasta hakları birimlerimiz tarafından hastane idaresine iletilerek çözüm için gerekli tedbirler alınmaktadır. Hak ihlalinin sağlık çalışanının davranışından kaynaklandığı düşünülüyorsa uyarı ve eğitimler yoluyla sorunlar çözüme kavuşturulmaktadır.

SORU 5- Hasta hakları ihlalinde sağlık kurumlarının fizik kapasitesinin yetersizliği ve personel yonnetimi ve istihdamı ne olcude etkilidir?

CEVAP 5- Bakanlığımıza bağlı hastanelerde calışan uzman hekim sayısı 2002 yılında 16.225 iken 2009 yılında 25.362'ye ulaşmıştır. 2002 yılında 6.100 olan muayene odası sayısı 21.000'e cıkarılmıştır. Yine 2002 yılıyla kıyaslandığında; birinci basamak sağlık kuruluşlarımızda hekim sayısı 15.969'dan 16.667'ye, muayene oda sayısı ise 6.308 iken 16.503'e cıkarılmıştır. 2002-2009 yılları arasında 220 yeni hastane binası, 920 sağlık ocağı olmak uzere toplam 1.503 sağlık yatırıımı tamamlanmıştır. Sağlıkta Dyonuşum Programı kapsamında yeni istihdam edilen sağlık personeli sayısı yaklaşık 150.000'dir. Dyonemimizde, personel azlığı ya da fiziki kapasite yetersizliği onemli olcude giderildiği icin, bu konudaki memnuniyet gun gectikce artmaktadır.

SORU 6- Bütün sağlık kurumlarında "Hasta Hakları Birimleri" var mıdır? Var olanlarda bu birimler etkili olarak hizmet edebilmekte midir? Sadece şikayet mercii gibi işlev gorduğu iddia edilen bu birimlerin daha etkili olabilmesi icin ne tur calışmalar yapılmaktadır?

CEVAP 6- Bakanlığım dyoneminde 2004 yılından itibaren ilk defa Devlet Hastaneleri ile Ağız ve Diş Sağlığı Merkezlerinde hasta hakları birimleri kurmaya başladık. Bugun itibariyle tum Devlet Hastaneleri ile Ağız ve Diş Sağlığı Merkezlerinde "Hasta Hakları Birimleri" vardır. 2004 yılında kurulmaya başlanan bu birimlerin etkin olarak calışabilmesi amacıyla oncelikle, birim sorumlularının rahat hareket edebilmesi ve daha uzun sure bu goevlerinde kalabilmesi icin gerekli duzenlemeleri yapmış bulunuyoruz. İl Sağlık Muğuurluğlerimizdeki hasta hakları koordinatoşleri, ildeki hasta hakları birimlerinin işleyişinden sorumlu olup problemlerin cozuşmesi icin anında muğahil olmaktadır. Hasta hakları birimleri yalnız şikayet birimi olarak değil, dilek ve temenniler icin de muhatap teşkil etmektedir. 2009 yılı itibariyle 128 bin vatandaşımızın talebi mahallinde karşılanmış ve sıkıntılarını giderilen vatandaşlarımız yazılı olarak şikayetci olmamıştır. Yine 2009 yılında 18 bin başvuru hasta hakları kurullarına intikal ettirilmıştir. Başka bir ifadeyle başvuruların % 88'i yerinde cozuşmuş, % 12'si kurula intikal etmiştir. Bu birimlerimizin etkili calışması icin il sağlık muğuşlerimiz ve başhekimlerimiz yonlendirilmekte, hastanelerimizde sağlık calışanlarına hasta hakları eğitimleri suşduşuşlmektedir. Tekrar vurgulamak isterim ki bütün bu uygulamalar Huğuümetimiz dyoneminde Sağlıkta Dyonuşum Programı'nın eseridir.

Konuya goşterilen ilgiye teşekkür ederim.